

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СІАУЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 14 (1340)

Серада, 18 лютага 1959 года

Цана 40 кап.

Цэнтральнаму Камітэту Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

Пісьменнікі Савецкай Беларусі, сабраўшыся на свой Чацвёрты з'езд, шлюць палыманае прывітанне Цэнтральнаму Камітэту Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

У гэтыя знамянальныя дні, калі ўся Савецкая краіна ахоплена небылым палітычным, вытворчым, духоўным уздымам, выкліканым гістарычнымі рапашэннямі XXI з'езду КПСС, названага ў народзе з'ездам будаўніцтва камунізму, хочацца і нам выказаць сваё блізкае радасць і шчырае захапленне велізарнымі планами здзяйснення найвышэйшых мар працоўнага чалавецтва. Ніколі вялікая мода, да якой імкнуліся, чалавек б'юваў, як у наш крылаты час смелых заду і велічных спраў.

У грандыёзнай праграме, вядомай нашай партыі на бліжэйшае сямігадовае, савецкі народ бачыць увасабленне сваіх дум і імкненняў. Вялікая праграма савецкага народнага будаўніцтва будаўніцтва камунізму з'яўляецца для кожнага з нас магутнай сілай творчага натхнення.

У здзяйсненні вялікіх задач, разам з усім народам, бяручы ўдзел і пісьменнікі Савецкай Беларусі.

Мы выказваем глыбокую падзяку Цэнтральнаму Камітэту КПСС за яго вясёлыя клопаты аб іспытаннях росце савецкай літаратуры і ўдачына асабіста Мікіце Саргеевічу Хрушчова за яго словы, у якіх так высока вызначана роля пісьменнікаў і сфармуляваны іх абавязкі на бліжэйшы перыяд: «Яна больш высакароднай і патэнтнай задачай, чым задача, якая стаіць перад нашым мастацтвам, — адлюстраванне гераічных подвiгаў народа — будаўніцтва камунізму. Дзесяткі літаратуры, тэатра, кіно, музыкі, скульптуры і жыўняе заклікаюць ўздымаць яшчэ вышэй ідэйна-мастацкі

ўзровень сваёй творчасці, быць і далейшым актыўным памочнікамі партыі і дзяржавы ў справе камуністычнага выхавання працоўных, у прапагандзе прынцыпаў камуністычнай маралі, у развіцці многанацыянальнай сацыялістычнай культуры, у фарміраванні добрага аэстэтычнага густу».

На сваім Чацвёртым з'ездзе мы, пісьменнікі Савецкай Беларусі, бярэм гэтыя словы на ўважэнне і ўрачыста абяцаем роднай Камуністычнай партыі яшчэ вышэй трымаць сцяг ленінскай ідэйнасці, баявой партыйнасці, дзейнай сувязі з жывым, братняй дружбы ўсіх народаў і іх сацыялістычным культурам.

Нашы сэрцы поўняцца гордасцю за творчы гений і беспрывадавы ў гісторыі подвiгаў савецкага народа, які пад кіраўніцтвам самай справядлівай рэвалюцыйнай партыі — Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, зрабіўшы за кароткі прамежак часу штурхальнікі кроку ад сахі да першай штучнай планеты космасу, вывёў нашу Радзіму на шлях да камунізму. Гэты крок асабліва адчувальны ў нашай роднай Беларусі, якая з адставай Украіны царскай імперыі ператварылася за сорак гадоў Савецкай ўлады ў адну з перадавых індустрыяльна-калгасных рэспублік Саюза ССР, у якой пышным цветом расцвіла сацыялістычная культура беларускага народа. Нас глыбока радуе, што ў планах партыі яскрава выражана ленінская нацыянальная палітыка, якая забяспечвае на будучае магчымасці для ўсебаковага развіцця эканомікі і культуры ўсіх народаў Савецкага Саюза, у тым ліку і беларускага.

Да свайго IV з'езду мы прыйшлі з новымі здобткамі — раманамі, п'есамі, вершамі, апаздананнямі аб гераічным мінулым свайго народа, аб яго сённяшніх працоўных

справах. Гістарычныя рашэнні XXI з'езду партыі клічуць нас на перадавую лінію шырокага фронту барацьбы за камунізм, і мы абяцаем партыі яшчэ глыбей пазнаваць і арчы адлюстраванне ўсё шматграннае і складанае жыццё савецкіх людзей.

Радасна працаваць, калі ведаеш, што і ты здзяйсняеш вялікую ўсерадую справу, калі адчуваеш, што партыя, якая і раней, будзе падтрымліваць цябе ў кожным тваім творчым намаганні па ўдзяленню новых поспехаў нашаму народу ў будаўніцтве камунізму.

У нашай сённяшняй сучаснасці ўжо жыцьцё рысы будучыні. Яны — у гераічным характары савецкага чалавека, яны — у брыгадах камуністычнай працы, яны — у кожным працоўным кроку савецкага народа, у яго поўбце. Адлюстраванне іх — у нашай творчым абавязак, для выканання якога мы не пашкаваем ні сіл, ні творчай энергіі. Савецкая рэалінасць дае ўсё для таго, каб наша многанацыянальная літаратура будзе першай у свеце не толькі па багатым зместу, але і па мастацкай сіле і майстэрству.

Мы абяцаем роднай партыі прыклаці ўсе нашы творчыя намаганні, мабілізаваць нашы духоўныя сілы, наша майстэрства на высокай ідэйна-высокамастацкае вырашэнне праблем сучаснасці, служонне чалавеку, які будзе камуніст.

Няхай жыццё і квітнее ў дружным сузур'і Саюза Савецкаў наша родная Савецкая Беларусь!

Няхай жыццё і квітнее непарунай братняй дружбы народаў і ўсіх літаратур Савецкай Радзімы!

Няхай жыццё наша родная Камуністычная партыя, якая цвёрда і непахісна вядзе нас да запаветнай мэты — камунізму!

Чацвёрты з'езд пісьменнікаў БССР

Праўленне Саюза пісьменнікаў БССР

Васіль БАРЫСЕНКА,
Пятрусь БРОУКА,
Яна БРЫЛЬ,
Васіль ВІТКА,
Яўген ВАСІЛЕНА,
Алена ВАСІЛІВІЧ,
Анатоль ВЯЛЮГІН,
Віталі ВОЛЬСкі,
Пятро ГЛІБНА,
Кастусь ГУБАРЭВІЧ,
Ілья ГУРСКІ,
Іван ГРАМОВІЧ,
Уладзімір ДУБОУКА,
Аляксандр ЗАРЫЦКІ,

Яна НАЗЕКА,
Кандрат КРАПІВА,
Міхась КАЛАЧЫНСкі,
Уладзімір КАРПАУ,
Уладзімір КОРБАН,
Усевалад КРАУЧАНКА,
Кастусь КІРЗЕНКА,
Аляксандр КАРПОН,
Арыадэа КУЛЯШОУ,
Павел НАВАЛЕУ,
Алесь МУЧАР,
Міхась ЛЫНЬКОУ,
Мансім ЛУЖАНІН,
Яна МАУР,

Аляксандр МІРОНАУ,
Іван МЕЛЕЖ,
Андрэй МАНАЕНАК,
Пятрусь МАНАЛЬ,
Пімен ПАНЧАНКА,
Маскар ПАСЛЯДОВІЧ,
Піліп ПЕСТРАК,
Раман САБАЛЕНКА,
Мансім ТАНК,
Мікола ТНАЧОУ,
Тарас ХАДНЕВІЧ,
Іван ШАМЯКІН,
Яна ШАРАХОУСкі,
Уладзімір ЮРЭВІЧ,
Алесь ЯНІМОВІЧ,

Рэвізійная камісія праўлення Саюза пісьменнікаў БССР

Андрэй АЛЕНСАНДРОВІЧ,
Засі АГНЯЦЕВ,
Алесь БАЧЫЛА,
Сяргей ГРАХОУСкі,

Мікола ГАРУЛЕУ,
Рыгор НЯХАЙ,
Пятро ПРЯХОДЗЬКА,
Яна СКРЫГАН,

Ніна ТАРАС,
Мікалай АЛЯКСЕУ,
Ігнат ДУБРОУСкі.

Дэлегаты на Трэці Усесаюзна з'езд пісьменнікаў

Пятрусь БРОУКА,
Яна БРЫЛЬ,
Пятро ГЛІБНА,
Ілья ГУРСКІ,
Іван ГРАМОВІЧ,
Міхась КАЛАЧЫНСкі,

Кандрат КРАПІВА,
Арыадэа КУЛЯШОУ,
Кастусь КІРЗЕНКА,
Міхась ЛЫНЬКОУ,
Мацей ЛУЖАНІН,
Пімен ПАНЧАНКА,

Піліп ПЕСТРАК,
Яна СКРЫГАН,
Мансім ТАНК,
Тарас ХАДНЕВІЧ,
Іван ШАМЯКІН.

Першы пленум праўлення Саюза пісьменнікаў БССР

16 лютага г. г. адбыўся першы пленум праўлення Саюза пісьменнікаў БССР.

Старшынёй праўлення Саюза пісьменнікаў БССР выбраны П. Броўка. У прэзідыум праўлення ўвайшлі: П. Броўка, Я. Брыль, П. Глібна, Я. Вясільнік, І. Гурскі, І. Грамовіч, Н. Ірпіна, М. Калачынскі, П. Нававалёў, А. Куляшоў, М. Лынькоў,

П. Панчанка, П. Пестрак, М. Танк, М. Тначоў, І. Шамякін і Я. Шарахоўскі.

Намеснікамі старшыні праўлення Саюза пісьменнікаў БССР выбраны І. Шамякін і М. Калачынскі, адказным сакратаром праўлення — М. Тначоў. Галоўным рэдактарам газеты

«Літаратура і мастацтва» зацверджаны Я. Шарахоўскі, галоўным рэдактарам часопіса «Полымя» — М. Танк, галоўным рэдактарам часопіса «Беларусь» — І. Гурскі, галоўным рэдактарам часопіса «Савецкая Отчизна» — Я. Васільнік і галоўным рэдактарам часопіса «Маладосць» — П. Панчанка.

Прыём з выпадку IV з'езду пісьменнікаў Беларусі

14 лютага праўленне Саюза пісьменнікаў БССР наладзіла прыём з выпадку Чацвёртага з'езду пісьменнікаў Беларусі.

На прыёме прысутнічалі: кандыдат у члены Прэзідыума ЦК КПСС,

першы сакратар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазураў, сакратар ЦК КПБ П. С. Гарбуноў, намеснік старшыні Савета Міністраў БССР У. Г. Каменскі, дэлегаты з'езду пісьменнікаў БССР, госці з братніх рэспублік, якія

прысутнічалі на з'ездзе, дзелачы навуку і культуры рэспублікі.

Прыём прайшоў у цёплай, сардэчнай абстаноўцы. (БЕЛТА).

Вечар дружбы братніх літаратур

13 лютага ў Палацы культуры прафсаюзаў адбыўся вялікі літаратурны вечар, прысвечаны дружбе братніх савецкіх літаратур. На ім прысутнічалі дэлегаты IV з'езду пісьменнікаў Беларусі, госці з савецкіх рэспублік, прадстаўнікі працоўных і грамадскіх арганізацый горада.

Кароткім уступным словам вечар адкрыў старшыня беларускіх паэт Пятро Глібна. Ён расказаў аб росквіце савецкай літаратуры, аб дасягненнях беларускіх пісьменнікаў, якія ў сваёй

творчай рабоце цесна звязаны з жыццём народа — будаўніцтва камунізму. Беларускія пісьменнікі Мансім Танк, Пімен Панчанка, Анатоль Вялюгін, Мансім Лужанін і іншыя з вялікім удзімам прачталі свае вершы, прысвечаныя роднай Камуністычнай партыі, непарунай дружбе савецкіх народаў.

Цёпла сустрапі прысутныя гасці — пісьменнікі братніх рэспублік: на роднага паэта Літвы Цезафіліса Цы-

віліса, армянскага пісьменніка Георгія Эміна, прадстаўніка літаратуры Малдавіі Мікалая Раманенку, украінскіх пісьменнікаў Мікалая Нагібяду і Тэрэзію Масянку, лейтэнтантаў Паўла Кабарэўскага і Валіма Шэфнера, туркменскага пісьменніка Калалі Бардыяна.

У заклоччынне для ўдзельнікаў вечара быў падрыхтаваны вялікі канцэрт майстроў беларускага мастацтва. (БЕЛТА).

IV З'ЕЗД ПІСЬМЕНІКАЎ БССР БЛІЖЭЙ ДА ЖЫЦЦЯ НАРОДА!

Прамова кандыдата ў члены Прэзідыума ЦК КПСС, першага сакратара ЦК КП Беларусі тав. К. Т. МАЗУРАВА

Таварышы! Чацвёрты з'езд пісьменнікаў Беларусі праходзіць у знамянальныя дні. XXI з'езд КПСС выклікаў немыслым творчым уздым і працоўны энтузіязм усіх народаў нашай краіны. Перш чым выказаць свае заўвагі, заўвагі зацкаўленага чытача аб нашай літаратуры, я не магу не сказаць аб з'ездзе партыі, таму што ён абвясціў новую эпоху развіцця чалавечага грамадства. З'езд з'явіўся, выдатны падзея ў сучасным палітычным жыцці. Ён падвёў вынікі сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне, выпрацаваў планы развіцця народнай гаспадаркі на саміадоку і абвясціў уступленне нашай краіны ў перыяд рэарганізацыі будаўніцтва камунізму. Глыбока аргументаваны даклад таварышы М. С. Хрушчова на з'ездзе зрабіў беларускае ўражанне на ўсё сусветнае грамадства. Ён даў глыбокую марксіска-ленінскую праграму развіцця сацыялістычнага будаўніцтва і практычных пытанняў камуністычнага будаўніцтва, разгледзеў пытанні развіцця асноўных сацыялістычнай сістэмы і сістэмай капіталізма, а таксама пытанні развіцця рабочага руху на сучасным этапе.

Амерыканцы вельмі цікавіліся пытаннем камуністычнага будаўніцтва праходзіла на з'ездзе ў абстаноўцы поўнай аднадушнасці, высокай прымысловасці і дэмакратыі. Яно прадэманстравала непарушанае адзінства рэвалюцыйнай лідэрскай партыі, яе непарушную сувязь з масамі.

На з'ездзе прысутнічалі дэлегаты 72 зарубіжных камуністычных і рабочых партый. У сваіх прывітаньнях прамовы яны выказалі глыбокае і шчырае падтрыманне і салідарнасць, якія адчуваюць да нашай партыі і савецкага народа камуністы, рабочы клас і мільёны працоўных зарубіжных краін.

З'езд прадэманстравалі поўную аднадушнасць і інтэрнацыянальную салідарнасць паміж КПСС і братнімі камуністычнымі і рабочымі партыямі на ўсіх пытаннях міжнароднага камуністычнага і рабочага руху, падцвердзіў неабходнасць рашучай барацьбы супраць рэвізіянізму, як галоўнай небяспекі ў камуністычным руху.

Зараз па ўсёй краіне магутнай хваляй разгортаецца сапраўды ўсерадую сацыялістычнае спаборніцтва працоўных за паспяховае выкананне і перавыкананне грандыёзнай праграмы камуністычнага будаўніцтва, намечанай XXI з'ездам. На прадпрыемствах і будоўлях, у калгасах і саўгасах шчырацца новы партыйны рух за стварэнне калектываў камуністычнай працы.

Савецкія людзі поўны рашучасці ў намечаных партыйнай тэрмінах дагнаць і перагнаць найбольш развітую капіталістычную краіну па вытворчасці прадукцыі на душу насельніцтва і такім чынам атрымаць поўную перамогу ў мірным эканамічным спаборніцтве з капіталістычным светам.

Наша краіна цяпер моцная, як ніколі. Адсталая ў мінулым, яна стала магутнай сацыялістычнай дзяржавай. СССР у цяперашні час да аб'ёму прамысловай вытворчасці займае першае месца ў Еўропе і другое месца ў свеце. Па аб'ёму вытворчасці многіх сельскагаспадарчых прадуктаў (шпанаці, дукровыя брукі, бульба, бавоўна і інш.) Савецкі Саюз трымае першае месца ў свеце, калі наша краіна дагоніць найбольш развітую капіталістычную краіну — ЗША і па вытворчасці асноўных відаў сельскагаспадарчых прадуктаў — мяса і малака на душу насельніцтва.

На аснове агульнага ўздыму сацыялістычнай эканомікі, росту прадукцыйнасці працы наўхільна павышаецца матэрыяльнае дабрабыт савецкага народа. Рэальныя даходы рабочых і служачых у 1958 годзе ў Аічыны і напалымны змагар за мір на зямлі.

У рэспубліцы падрыхтаваны выдатныя кадры навуковых, інжынераў, тэхнікаў і іншых спецыялістаў. У

два разы. З кожным годам усё больш выдзяляецца сродкаў на задавальненне матэрыяльных і духоўных патрабаванняў.

Усёму свету вядомы поспехі савецкай навуцы. Стварэнне ў нашай краіне першых штучных спадарожнікаў Зямлі, запуск савецкай касмічнай ракеты, якая стала першай штучнай планетай Сонечнай сістэмы, — гэта цалая эпоха ў развіцці навуковых ведаў чалавецтва.

Вялікія поспехі дасягнуты ў развіцці народнай гаспадаркі і культуры нашай рэспублікі. Прайшоўшы праз гады цяжкіх выпрабаванняў і барацьбы, працівалі беларускі народ у дружнай сямі і братніх народаў Савецкага Саюза за кароткі тэрмін ператварыў Беларускую ССР у перадавую індустрыяльна-аграрную рэспубліку.

Савецкая Беларусь сёння — гэта рэспубліка магутнай індустрыі, высокамеханізаванай сельскай гаспадаркі і перадавой сацыялістычнай культуры. За паравунальна кароткі тэрмін у Беларусі створана магутная прамысловасць. Аб'ём прамысловай вытворчасці ў 1958 годзе ў 27 разоў перавысіў аб'ём вытворчасці ў Беларусі краі ў 1913 год.

За 13 пасляваенных год аб'ём прамысловай прадукцыі вырас у рэспубліцы ў 16 разоў. Па выпуску машын — трактараў, металавыя станкоў і разліку на 1000 чалавек насельніцтва наша рэспубліка ідзе наперадзе найбольш развітых краін Заходняй Еўропы, такіх, як Англія, Францыя, Італія і інш. Кожныя два тыдні Беларусі выпускае столькі прамысловай прадукцыі, колькі выпускала яе тут за цэлы 1913 год.

За апошні пяць год адбыліся вялікія змены ў калгаснай вёсцы. Расшырыліся ў параўнанні з даваеннымі пасевныя плошчы, павялічыліся аб'ёмы вытворчасці прадуктаў сельскай гаспадаркі, асабліва прадуктаў жывлагадоўлі і тэхнічных культур, створана магутная матэрыяльная база, пачаўся развіццё грамадска-гаспадарка калгасаў, значна выраслі даходы калгасцаў і жэлгаснікаў.

Напалымны матэрыяльнае дабрабыт працоўных рэспублікі. Толькі за адні 1958 год продзж насельніцтву прамысловых тавараў і прадуктаў харчавання ўзрос на 20—22 працэнта. Ажыццяўляецца вялікая праграма жыллага будаўніцтва. У 1958 годзе пабудавана 1 700 тысяч квадратных метраў жылловай пачынаўся ў гарадах і 28 тысяч дамоў пабудавана ў калгасніках і сельскай інтэлігенцыі ў вёсцы. Каля 80 тысяч сем'яў рабочых, служачых, калгаснікаў справілі наваселле.

Значныя дасягненні беларускага народа ў галіне культуры будаўніцтва. У рэспубліцы працуе шырока сетка школ, вышэйшых навуковых і навукова-даследчых устаноў, дамоў культуры, клубоў, бібліятэк, агульнавядомы нашы дасягненні ў галіне адукацыі. Па колькасці студэнтаў на дзесяць тысяч чалавек насельніцтва Беларусі перагнала многія развітыя капіталістычныя краіны Захаду. Вымерна вырас попыт працоўных на кнігу. Калі да рэвалюцыі ў Беларусі на адну тысячу чалавек насельніцтва за год выпускалася 40 акемілаграў кніг, то цяпер у рэспубліцы на тысячу чалавек насельніцтва выпускаюцца дзве тысячы кніг. Больш чым два мільёны чытачоў карыстаюцца папулярнымі дзяржаўнымі бібліятэкамі. Апрача таго, насельніцтва штогод купляе на дзесяці мільёнаў рублёў кніг для напалення сваіх асабістых бібліятэк. Паводле даных Статупраўлення, працоўныя рэспублікі купляюць зараз кніг у тры разы больш, чым у 1940 годзе.

За гады Савецкай ўлады ў нас вырас новы чалавек — свядомы будаўнік камунізму, вясёлны працаўнік, наватар, мужны абаронца свайго Айчыны і напалымны змагар за мір на зямлі.

У рэспубліцы падрыхтаваны выдатныя кадры навуковых, інжынераў, тэхнікаў і іншых спецыялістаў. У

народнай гаспадарцы Беларусі працуе 215 тысяч спецыялістаў — больш чым да Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі працавала па ўсёй Расіі. Дзесяткі тысяч рабочых вучацца заочно, на вачэрніх аддзяленнях вышэйшых навуковых устаноў і тэхнікумаў, павышаюць сваю кваліфікацыю шляхам вытворчага навування. Калгасная вёска выхавала сотні тысяч выдатных майстроў земляробства і жыллагадоўлі, поштных арганізатараў калгаснай і саўгаснай вытворчасці.

Вялікую, сапраўды жыватворную сілу для гэтых велізарных ператварэнняў дала нашаму народу мудрая Камуністычная партыя, яе правільная, ленінская нацыянальная палітыка, братняя дружба ўсіх савецкіх народаў. Толькі дзякуючы цеснаму братняму супрацоўніцтву ўсіх савецкіх народаў, іх бескармілівай узаемадапамозе, здолелі дасягнуць сапраўднага росквіту ўсе савецкія рэспублікі. Без Савецкай ўлады, без дапамогі ўсіх савецкіх народаў і, перш за ўсё, вялікага рускага народа Беларусі нават не магла б існаваць як дзяржава, а беларускі народ не мог быў росквіць сваёй эканомікі і культуры. Па ўмовах капіталізму Беларусі пасля такіх страшных разбурэнняў, якія ўчынілі ў нас у час вайны гітлераўцы, ніколі б не пачынаўся на ногі. Траба, каб гэта ясна ўсведамлілі ўсе. Усведамленне гэтага дапамагае правільна ацэньваць нашы гераічныя, самаадданыя і працы савецкіх людзей, разумее ролю правядзена савецкага народа — Камуністычнай партыі. Усведамленне гэтага выклікае высакароднае пачуццё гонару за наш народ, які пад кіраўніцтвам свайго партыйнага лідэра ўсёма чалавечымі шляхамі ў светлую будучыню чалавецтва — камунізм.

Будуючы новае жыццё, наш народ адчувае яшчэ нястачу. Але неўзабаве яны будуць пераадолены. Наша партыя паставіла задачу ў куткім часе стварыць жыццёвы ўзровень больш высокі, чым у самай высакароднай капіталістычнай краіне — ЗША. Злучаныя Штаты Амерыкі — гэта, вядома, багатая краіна. Але як здабывалася гэтае багацце? Па гэтым каналах лілася золата ў сейфы Уол-Стрыт? Аб гэтым могуць расказаць промаўляе тых краін, куды працягнуліся імпульсы амерыканскага капіталу. Аб гэтым могуць расказаць простыя людзі Амерыкі, чыя жыццё, работа, клас будзённы залежаць ад капіталаў карацёў долара. Амерыканцам ні разу не прыходзілася аднаўляць. Дзірты або Чыкага, не прыходзілася навапа адбудоваць гарады і вёскі, заводны і электрастанцыі. А мы гэта рабілі не адні раз. Мы атрымалі ў спадчыну ад царскай Расіі спрадвечна адсталасць, разруху і галечыцу. За 41 год існавання Савецкай ўлады каля двух дзесяцігоддзяў прымадла на войны і гады аднаўлення разбуранай гаспадаркі. І, нягледзячы на ўсё гэта, савецкі народ пад кіраўніцтвам свайго Камуністычнай партыі пабудоваў магутную сацыялістычную дзяржаву.

Велічным з'яўляюцца перспектывы, якія адкрываюцца перад нашай краінай. Савецкі Саюз мае пераважыць у вытворчасці і матэрыяльнай, асабліва такіх развіцця, якія дазваляюць нам у бліжэйшыя гады пакінуць заду капіталістычны свет па ўсіх эканамічных паказчыках.

Мы ўсе знаёмы з матэрыяламі з'езду. Лічычы сямігадовае пламя з'яўляюцца велічнай сімфоніяй нашага імклівага руху ўперад да камунізму.

Сямігадовы план прадугледжвае далейшае развіццё ўсёй народнай гаспадаркі Савецкага Саюза на базе пераважнага росту цяжкай індустрыі; развіццё прамысловасці на базе найвышэй дасягненняў навуцы і тэхнікі, на аснове атаматэнічнай вытворчасці; развіццё сельскай гаспадаркі на аснове ўкаранення да-

сяжненняў навуцы і перадавой практыкі, на аснове комплекснай механізацыі і электрыфікацыі; наўхільнае павышэнне матэрыяльнага дабрабыту народа на аснове бесперапыннага росту прадукцыйнасці працы.

Сямігадовы план прадугледжвае і работу па павышэнню камуністычнай свядомасці шырокіх народных мас, далейшае развіццё народнай асветы ў аднаўленні з прычым у мацаванні сувязі школы з жыццём, з вытворчасцю; выхаванне ўсебакова фізічна і духоўна развітых людзей, якія свядома будуць ахоўваць камуністычныя нормы грамадскага жыцця.

Мы цвёрда можам сказаць, што сямігадовы план будзе выкананы да тэрмінова. На чым гэтая ўпэўненасць грунтуецца? Яна грунтуецца на перавагах савецкага грамадскага ладу, на высокіх тэмпах развіцця нашай эканомікі, на велізарных дасягненнях у развіцці навуцы і тэхнікі.

Важны рысак, якая адкрывае сямігадовы план ад ранейшых пяцігодкаў, з'яўляюцца небылавы высокія тэмпы ўздыму матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця ўсёго савецкага народа.

І раней галоўнымі клопатамі партыі было задавальненне патраб народна, яго ўзрастаючых запатрабаванняў. Але партыя ставіла перад сабой і гэтыя асноўныя абмежаваныя маты таму, што не было яшчэ неабходнай эканамічнай базы. А цяпер небылава магутнасць нашай эканомікі дазваляе іці ўперад значна хутчэй і прыкладна на працягу 12 год выканаць асноўную эканамічную задачу краіны, забяспечыць савецкаму народу сама высокі ў свеце жыццёвы ўзровень.

Сямігадовы план з'яўляецца важным, рашучым этапам на шляху да ажыццяўлення запаветнай мэты — пабудовы камунізму.

На працягу сямі год будзе пабудавана жылых дамоў на 100 мільярд квадратных метраў больш, чым за ўсё 40 год Савецкай ўлады, у новыя кватэры ўселяцца каля 100 мільярд чалавек — амаль палова ўсёго насельніцтва краіны. Ужо адно гэта сведчыць аб тым, якія велізарныя клопаты працягваюць партыя і Савецкая дзяржава аб працоўных. За кароткі тэрмін у нашай краіне будзе вырашана жыллёвая праблема, якая наогул з'яўляецца невырашальнай па ўмовах капіталізму. У сямігадовым плане прадуважана значнае павышэнне рэальных даходаў працоўных, далейшае паліпшэнне пенсійнага забеспячэння; скарачэнне рабочага дня да шас

БЛІЖЭЙ ДА ЖЫЦЦЯ НАРОДА!

Прамова кандыдата ў члены Прэзідыума ЦК КПСС, першага сакратара ЦК КП Беларусі тав. К. Т. МАЗУРАВА

(Занежэнне. Пачаток на 1-й стар.)

роўно свядомасці ўсіх савецкіх людзей, а значыць — вялікай работы па камуністычнаму выхаванню працоўных. У гэтай рабоце важная роля належыць савецкай літаратуры і мастацтву. Я таму так многа гаварыў аб XXI з'ездзе КПСС, аб планах камуністычнага будаўніцтва на будучае, якія вырашаў з'езд партыі, што ўсё гэта павіна быць асноўным асяментам нашай працы, творчасці пісьменнікаў і работнікаў мастацтва.

Пісьменнікі і дзеячы мастацтва нашай рэспублікі правільна разумеюць свае задачы, якія ставіць партыя ў галіне камуністычнага выхавання працоўных. У многіх літаратурных творах, якія створаны за апошні час, ставіцца важныя пытанні нашай рэвалюцыі. Галоўным героем гэтых твораў выступае перадавы чалавек нашай эпохі, стваральнік новага жыцця, будзённы камуніст. Я маю на ўвазе перш за ўсё творы на тэмы аб сучаснасці, такія, напрыклад, як раманы «Калі з'явіцца гэты год» П. Броўкі, «Крыніца» І. Шамякіна, «За годам год» У. Карпава, «Дзень палыяна» Т. Малдасяна, аповесці Я. Брыля, І. Мележа, М. Паслядовіча, вершы П. Броўкі, М. Танка, А. Куляшова, П. Панчанкі і многія іншыя.

У перыяд паміж з'ездамі прыжметна актывізавалася работа беларускіх пісьменнікаў у галіне драматургіі. З новых ім'яў выступілі К. Браўна, П. Глеба, К. Губаровіч, І. Мележ.

Ужо даўно той факт, што за час паміж III і IV з'ездамі ў рэспубліцы выдана больш чым 200 новых кніг беларускіх пісьменнікаў, гаворыць аб плённай працы нашых літаратараў.

Паспехі беларускіх літаратараў і мастакоў нашай рэспублікі прышла да свайго IV з'езду ішч больш ідэяна згуртаванай і базальнай.

За апошнія гады нашы пісьменнікі і мастакі звярнулі свой погляд на ісправу партыі і народа. Рэвалюцыйны творчы метады — метады сацыялістычнага рэалізму, прынятыя на ўрабаванне савецкім пісьменнікам і мастакам, вытрымаў праверку часам. Жорстка атака на яго, зробленая нашымі ворагамі, толькі лінічна рэабілітавала яго хваляючы ішч. Партыйная крытыка рэвалюцыйнага рэалізму, якая з'явілася за апошні час у савецкай літаратуры, прышла да поўнай перамогі і прычынаў партыйнасці нашай літаратуры. У беларускіх пісьменніках не было сумневу ў правільнасці выбранага савецкай літаратурай шляху, не было спроб рэвалюцыйна ідэяна паставы ЦК ВКП(б) па пытаннях літаратуры і мастацтва. Гэта сведчыць

аб іх адданасці вялікай справе нашай Камуністычнай партыі, марксізму-ленінізму.

Нашы пісьменнікі павіны быць і ў далейшым неспрымальным да працы рэвалюцыі, да апалагетыкі «чыстага мастацтва», да пропаведзі «свабоднай творчасці» і г. д., бо гэтая барацьба — не што іншае, як спроба працягнуць у наша савецкае грамадства буржуазную ідэалогію.

Савецкі чалавек, стваральнік новага жыцця, павінен стаць галоўным героем у нашай літаратуры. Нікто, вядома, не адмаўляе неабходнасці стварэння і літаратуры аб мінулым. Трэба выхоўваць народ на традыцыйна-нацыянальна-вызначальнай барацьбе і гераічнага рэвалюцыйнага руху. Гэтая справа вельмі важная. Але сённяшні дзень павінен ставіць у цэнтр сучаснай літаратуры. Наводзім пісьменнік будучыня не збоўвае паказаць жыццё і людзей нашага часу так праўдзіва і поўна, як вы, сучаснікі.

Чытач чакае больш кніг аб тых, хто сёння стварае багацце і славу нашай дзяржавы, аб рабочых і калгасніках, аб вучоных і народнай інтэлігенцыі.

Вы пачынаеце, як самадэяцкі працуеце сёння простым савецкім чалавек у прадпрыемствах, у калгасе і на будоўлях, якіх выдатных герояў працы вырашала наша Савецкая ўлада! Хто не ведае выдатнага героя дзяржавы, Героя Сацыялістычнай Працы Марыю Макаравіч? Дзесяць год назад на публіцы камсамола яна прыхлала з Палесся ў Мінск на будоўніцтва аўтамабільнага завода. Тут, у рабочым калгасе, зарганізавала і фарміраваў характар прастай і скромнай дзяўчынкі, і Марыя Макаравіч стала званым будаўніком сталіцы нашай рэспублікі.

Тысячы такіх герояў працы б'юць у кожным горадзе і раёне, ім нашы шматлікіх прадпрыемствах і будоўлях, у калгасе і саўгасе.

Нягледзячы на тое, што мала добрых кніг аб людзях сённяшняга дня.

У гэтых некалькіх літаратурных творах, у тым ліку і творах аб сучаснасці, няма той шырокай поглядаў, якія характэрны для перадавых людзей, вучыць іх інтэлектуальным круглядамі, сфера інтарэсаў асабіста і грамадскага жыцця.

Многа выдана ішч нудных кніг, якія не могуць падабацца патрабавальнаму савецкаму чытачу. Аб гэтым удаля напісаў Імён Панчанка:

Шішам пра сучаснікаў мы сума — Траскаціці ці жываць са славой. Каб глыбока і правільна паказаць жыццё ў быце і працы савецкіх людзей, гаворачы словамі паэта, «тэраб новае вобраз і настрой», тэрабна глыбокае знамянане з работай прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў, вывучэнне шматграннага

жыцця рабочых, інжынераў і тэхнікаў — стваральнікаў новай тэхнікі, наватараў калгаснай вытворчасці, работнікаў культурнага фронту.

А шырока ведаюць яе, недастаткова глыбока выкарыстоўваюць найбагацейшы фактычны матэрыял.

Пісьменнік — празаік ён, паэт ці драматург, не павінен адставаць ад імклівага руху жыцця, павінен больш настойліва звяртацца да сучаснасці.

Савецкі чалавек, стваральнік новага жыцця, павінен стаць галоўным героем у нашай літаратуры. Нікто, вядома, не адмаўляе неабходнасці стварэння і літаратуры аб мінулым. Трэба выхоўваць народ на традыцыйна-нацыянальна-вызначальнай барацьбе і гераічнага рэвалюцыйнага руху.

Гэтая справа вельмі важная. Але сённяшні дзень павінен ставіць у цэнтр сучаснай літаратуры. Наводзім пісьменнік будучыня не збоўвае паказаць жыццё і людзей нашага часу так праўдзіва і поўна, як вы, сучаснікі.

Чытач чакае больш кніг аб тых, хто сёння стварае багацце і славу нашай дзяржавы, аб рабочых і калгасніках, аб вучоных і народнай інтэлігенцыі.

Вы пачынаеце, як самадэяцкі працуеце сёння простым савецкім чалавек у прадпрыемствах, у калгасе і на будоўлях, якіх выдатных герояў працы вырашала наша Савецкая ўлада! Хто не ведае выдатнага героя дзяржавы, Героя Сацыялістычнай Працы Марыю Макаравіч? Дзесяць год назад на публіцы камсамола яна прыхлала з Палесся ў Мінск на будоўніцтва аўтамабільнага завода.

Тут, у рабочым калгасе, зарганізавала і фарміраваў характар прастай і скромнай дзяўчынкі, і Марыя Макаравіч стала званым будаўніком сталіцы нашай рэспублікі.

Тысячы такіх герояў працы б'юць у кожным горадзе і раёне, ім нашы шматлікіх прадпрыемствах і будоўлях, у калгасе і саўгасе.

Нягледзячы на тое, што мала добрых кніг аб людзях сённяшняга дня.

У гэтых некалькіх літаратурных творах, у тым ліку і творах аб сучаснасці, няма той шырокай поглядаў, якія характэрны для перадавых людзей, вучыць іх інтэлектуальным круглядамі, сфера інтарэсаў асабіста і грамадскага жыцця.

Многа выдана ішч нудных кніг, якія не могуць падабацца патрабавальнаму савецкаму чытачу. Аб гэтым удаля напісаў Імён Панчанка:

Шішам пра сучаснікаў мы сума — Траскаціці ці жываць са славой. Каб глыбока і правільна паказаць жыццё ў быце і працы савецкіх людзей, гаворачы словамі паэта, «тэраб новае вобраз і настрой», тэрабна глыбокае знамянане з работай прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў, вывучэнне шматграннага

жыцця рабочых, інжынераў і тэхнікаў — стваральнікаў новай тэхнікі, наватараў калгаснай вытворчасці, работнікаў культурнага фронту.

А шырока ведаюць яе, недастаткова глыбока выкарыстоўваюць найбагацейшы фактычны матэрыял.

Пісьменнік — празаік ён, паэт ці драматург, не павінен адставаць ад імклівага руху жыцця, павінен больш настойліва звяртацца да сучаснасці.

Савецкі чалавек, стваральнік новага жыцця, павінен стаць галоўным героем у нашай літаратуры. Нікто, вядома, не адмаўляе неабходнасці стварэння і літаратуры аб мінулым. Трэба выхоўваць народ на традыцыйна-нацыянальна-вызначальнай барацьбе і гераічнага рэвалюцыйнага руху.

Гэтая справа вельмі важная. Але сённяшні дзень павінен ставіць у цэнтр сучаснай літаратуры. Наводзім пісьменнік будучыня не збоўвае паказаць жыццё і людзей нашага часу так праўдзіва і поўна, як вы, сучаснікі.

Чытач чакае больш кніг аб тых, хто сёння стварае багацце і славу нашай дзяржавы, аб рабочых і калгасніках, аб вучоных і народнай інтэлігенцыі.

Вы пачынаеце, як самадэяцкі працуеце сёння простым савецкім чалавек у прадпрыемствах, у калгасе і на будоўлях, якіх выдатных герояў працы вырашала наша Савецкая ўлада! Хто не ведае выдатнага героя дзяржавы, Героя Сацыялістычнай Працы Марыю Макаравіч? Дзесяць год назад на публіцы камсамола яна прыхлала з Палесся ў Мінск на будоўніцтва аўтамабільнага завода.

Тут, у рабочым калгасе, зарганізавала і фарміраваў характар прастай і скромнай дзяўчынкі, і Марыя Макаравіч стала званым будаўніком сталіцы нашай рэспублікі.

Тысячы такіх герояў працы б'юць у кожным горадзе і раёне, ім нашы шматлікіх прадпрыемствах і будоўлях, у калгасе і саўгасе.

Нягледзячы на тое, што мала добрых кніг аб людзях сённяшняга дня.

У гэтых некалькіх літаратурных творах, у тым ліку і творах аб сучаснасці, няма той шырокай поглядаў, якія характэрны для перадавых людзей, вучыць іх інтэлектуальным круглядамі, сфера інтарэсаў асабіста і грамадскага жыцця.

Многа выдана ішч нудных кніг, якія не могуць падабацца патрабавальнаму савецкаму чытачу. Аб гэтым удаля напісаў Імён Панчанка:

Шішам пра сучаснікаў мы сума — Траскаціці ці жываць са славой. Каб глыбока і правільна паказаць жыццё ў быце і працы савецкіх людзей, гаворачы словамі паэта, «тэраб новае вобраз і настрой», тэрабна глыбокае знамянане з работай прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў, вывучэнне шматграннага

жыцця рабочых, інжынераў і тэхнікаў — стваральнікаў новай тэхнікі, наватараў калгаснай вытворчасці, работнікаў культурнага фронту.

А шырока ведаюць яе, недастаткова глыбока выкарыстоўваюць найбагацейшы фактычны матэрыял.

Пісьменнік — празаік ён, паэт ці драматург, не павінен адставаць ад імклівага руху жыцця, павінен больш настойліва звяртацца да сучаснасці.

Савецкі чалавек, стваральнік новага жыцця, павінен стаць галоўным героем у нашай літаратуры. Нікто, вядома, не адмаўляе неабходнасці стварэння і літаратуры аб мінулым. Трэба выхоўваць народ на традыцыйна-нацыянальна-вызначальнай барацьбе і гераічнага рэвалюцыйнага руху.

Гэтая справа вельмі важная. Але сённяшні дзень павінен ставіць у цэнтр сучаснай літаратуры. Наводзім пісьменнік будучыня не збоўвае паказаць жыццё і людзей нашага часу так праўдзіва і поўна, як вы, сучаснікі.

Чытач чакае больш кніг аб тых, хто сёння стварае багацце і славу нашай дзяржавы, аб рабочых і калгасніках, аб вучоных і народнай інтэлігенцыі.

Вы пачынаеце, як самадэяцкі працуеце сёння простым савецкім чалавек у прадпрыемствах, у калгасе і на будоўлях, якіх выдатных герояў працы вырашала наша Савецкая ўлада! Хто не ведае выдатнага героя дзяржавы, Героя Сацыялістычнай Працы Марыю Макаравіч? Дзесяць год назад на публіцы камсамола яна прыхлала з Палесся ў Мінск на будоўніцтва аўтамабільнага завода.

Тут, у рабочым калгасе, зарганізавала і фарміраваў характар прастай і скромнай дзяўчынкі, і Марыя Макаравіч стала званым будаўніком сталіцы нашай рэспублікі.

Тысячы такіх герояў працы б'юць у кожным горадзе і раёне, ім нашы шматлікіх прадпрыемствах і будоўлях, у калгасе і саўгасе.

Нягледзячы на тое, што мала добрых кніг аб людзях сённяшняга дня.

У гэтых некалькіх літаратурных творах, у тым ліку і творах аб сучаснасці, няма той шырокай поглядаў, якія характэрны для перадавых людзей, вучыць іх інтэлектуальным круглядамі, сфера інтарэсаў асабіста і грамадскага жыцця.

Многа выдана ішч нудных кніг, якія не могуць падабацца патрабавальнаму савецкаму чытачу. Аб гэтым удаля напісаў Імён Панчанка:

Шішам пра сучаснікаў мы сума — Траскаціці ці жываць са славой. Каб глыбока і правільна паказаць жыццё ў быце і працы савецкіх людзей, гаворачы словамі паэта, «тэраб новае вобраз і настрой», тэрабна глыбокае знамянане з работай прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў, вывучэнне шматграннага

жыцця рабочых, інжынераў і тэхнікаў — стваральнікаў новай тэхнікі, наватараў калгаснай вытворчасці, работнікаў культурнага фронту.

А шырока ведаюць яе, недастаткова глыбока выкарыстоўваюць найбагацейшы фактычны матэрыял.

Пісьменнік — празаік ён, паэт ці драматург, не павінен адставаць ад імклівага руху жыцця, павінен больш настойліва звяртацца да сучаснасці.

Савецкі чалавек, стваральнік новага жыцця, павінен стаць галоўным героем у нашай літаратуры. Нікто, вядома, не адмаўляе неабходнасці стварэння і літаратуры аб мінулым. Трэба выхоўваць народ на традыцыйна-нацыянальна-вызначальнай барацьбе і гераічнага рэвалюцыйнага руху.

Гэтая справа вельмі важная. Але сённяшні дзень павінен ставіць у цэнтр сучаснай літаратуры. Наводзім пісьменнік будучыня не збоўвае паказаць жыццё і людзей нашага часу так праўдзіва і поўна, як вы, сучаснікі.

Чытач чакае больш кніг аб тых, хто сёння стварае багацце і славу нашай дзяржавы, аб рабочых і калгасніках, аб вучоных і народнай інтэлігенцыі.

Вы пачынаеце, як самадэяцкі працуеце сёння простым савецкім чалавек у прадпрыемствах, у калгасе і на будоўлях, якіх выдатных герояў працы вырашала наша Савецкая ўлада! Хто не ведае выдатнага героя дзяржавы, Героя Сацыялістычнай Працы Марыю Макаравіч? Дзесяць год назад на публіцы камсамола яна прыхлала з Палесся ў Мінск на будоўніцтва аўтамабільнага завода.

Тут, у рабочым калгасе, зарганізавала і фарміраваў характар прастай і скромнай дзяўчынкі, і Марыя Макаравіч стала званым будаўніком сталіцы нашай рэспублікі.

Тысячы такіх герояў працы б'юць у кожным горадзе і раёне, ім нашы шматлікіх прадпрыемствах і будоўлях, у калгасе і саўгасе.

Нягледзячы на тое, што мала добрых кніг аб людзях сённяшняга дня.

У гэтых некалькіх літаратурных творах, у тым ліку і творах аб сучаснасці, няма той шырокай поглядаў, якія характэрны для перадавых людзей, вучыць іх інтэлектуальным круглядамі, сфера інтарэсаў асабіста і грамадскага жыцця.

Многа выдана ішч нудных кніг, якія не могуць падабацца патрабавальнаму савецкаму чытачу. Аб гэтым удаля напісаў Імён Панчанка:

Шішам пра сучаснікаў мы сума — Траскаціці ці жываць са славой. Каб глыбока і правільна паказаць жыццё ў быце і працы савецкіх людзей, гаворачы словамі паэта, «тэраб новае вобраз і настрой», тэрабна глыбокае знамянане з работай прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў, вывучэнне шматграннага

жыцця рабочых, інжынераў і тэхнікаў — стваральнікаў новай тэхнікі, наватараў калгаснай вытворчасці, работнікаў культурнага фронту.

А шырока ведаюць яе, недастаткова глыбока выкарыстоўваюць найбагацейшы фактычны матэрыял.

Пісьменнік — празаік ён, паэт ці драматург, не павінен адставаць ад імклівага руху жыцця, павінен больш настойліва звяртацца да сучаснасці.

Савецкі чалавек, стваральнік новага жыцця, павінен стаць галоўным героем у нашай літаратуры. Нікто, вядома, не адмаўляе неабходнасці стварэння і літаратуры аб мінулым. Трэба выхоўваць народ на традыцыйна-нацыянальна-вызначальнай барацьбе і гераічнага рэвалюцыйнага руху.

Гэтая справа вельмі важная. Але сённяшні дзень павінен ставіць у цэнтр сучаснай літаратуры. Наводзім пісьменнік будучыня не збоўвае паказаць жыццё і людзей нашага часу так праўдзіва і поўна, як вы, сучаснікі.

Чытач чакае больш кніг аб тых, хто сёння стварае багацце і славу нашай дзяржавы, аб рабочых і калгасніках, аб вучоных і народнай інтэлігенцыі.

Вы пачынаеце, як самадэяцкі працуеце сёння простым савецкім чалавек у прадпрыемствах, у калгасе і на будоўлях, якіх выдатных герояў працы вырашала наша Савецкая ўлада! Хто не ведае выдатнага героя дзяржавы, Героя Сацыялістычнай Працы Марыю Макаравіч? Дзесяць год назад на публіцы камсамола яна прыхлала з Палесся ў Мінск на будоўніцтва аўтамабільнага завода.

Тут, у рабочым калгасе, зарганізавала і фарміраваў характар прастай і скромнай дзяўчынкі, і Марыя Макаравіч стала званым будаўніком сталіцы нашай рэспублікі.

Тысячы такіх герояў працы б'юць у кожным горадзе і раёне, ім нашы шматлікіх прадпрыемствах і будоўлях, у калгасе і саўгасе.

Нягледзячы на тое, што мала добрых кніг аб людзях сённяшняга дня.

У гэтых некалькіх літаратурных творах, у тым ліку і творах аб сучаснасці, няма той шырокай поглядаў, якія характэрны для перадавых людзей, вучыць іх інтэлектуальным круглядамі, сфера інтарэсаў асабіста і грамадскага жыцця.

Многа выдана ішч нудных кніг, якія не могуць падабацца патрабавальнаму савецкаму чытачу. Аб гэтым удаля напісаў Імён Панчанка:

Шішам пра сучаснікаў мы сума — Траскаціці ці жываць са славой. Каб глыбока і правільна паказаць жыццё ў быце і працы савецкіх людзей, гаворачы словамі паэта, «тэраб новае вобраз і настрой», тэрабна глыбокае знамянане з работай прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў, вывучэнне шматграннага

РЭЗАЛЮЦЫЯ IV з'езду пісьменнікаў БССР па дакладу П. У. Броўкі „На шляху служэння народу“

IV з'езд пісьменнікаў БССР сабраўся ў значналічым і велічынна дні. Краіна Савецка ўступіла ў сямігадовае разгорнутае будаўніцтва камуністычнага грамадства. Пастарына рашэнняў XXI з'езду КПСС накіравалі ўсё савецкі народ на барацьбу за ажыццяўленне грандыёзных планаў, накресленых рэдыя партыі. Савецкія людзі з невячэрным энтузіязмам, з пачуццём горадскай і радасці за вялікую нашу Радзіму змагаюцца за набліжэнне свайго, шчаслівага будучыні — камунізму.

Беларускі народ, які нядаўна ўрачыста адзначыў дзевяць гадоў свайго гістарычнага дзёна ў сваім жыцці — 40-годдзе ўтварэння Камуністычнай партыі Беларусі і 40-годдзе існавання Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, перажывае, як і ўсе братыя савецкія народы, неабходна працоўны і творчы ўздым. Ён поўны гераічнага імкнення ўнесці свой дакладны ўклад у агульную справу камуністычнага будаўніцтва. Разам з ім мабілізуюць свае творчыя сілы на выкананне вялікай задачы, паставленай перад народам і беларускім пісьменнікам.

Беларуская літаратура, якой адкрыў шырокую дарогу да росквіту Вялікі Кастрычнік, за сорак год існавання БССР, дзякуючы істотным клопам Камуністычнай партыі, стала адной з перадавых літаратур шматнацыянальнай, самай прагрэсіўнай у свеце, савецкай літаратуры. Беларускія савецкія пісьменнікі заўсёды лічылі і лічаць сваім свяшчэнным абавязкам служэнне народу, вялікім ідэалам, за якія змагаецца народ паў кіраўніцтвам Камуністычнай партыі.

Дарэмна рэвізіяністы розных масцяў, гэтыя паслугачы імперыялізму, спрабуюць прынізіць здабыткі савецкай літаратуры, абліваючы яе пакальнямі. Савецкія, у тым ліку і беларускія, пісьменнікі цвёрда стаяць на нашых марксізма-ленінізма. Савецкая літаратура — гэта багаты памочнік партыі ў камуністычным выхаванні працоўных; яе творчы метады — метады сацыялістычнага

рэалізму; толькі кіруючыся ім можна ствараць высокадэяцкія, высокамастацкія творы.

За чатыры гады, што аддзяляюць IV з'езд пісьменнікаў Беларусі ад III з'езду, беларуская літаратура няўхільна расла далей і ўзабагацілася новымі творами, якія з цікавасцю і ўхваленам сустрапа ўся наша грамадасць. Адлюстраванне кінулага шматграннага жыцця народа, яго гераічных подзвігаў у гады Вялікай Айчыннай вайны і на фронце мірнага будаўніцтва ў пасляваенныя гады займае цэнтральнае месца ў творчасці; сацыялістычная сучаснасць — магістральная тема беларускай савецкай літаратуры.

За гэты перыяд, асабліва пасля XX з'езду КПСС, наша літаратура дасягнула новых значных паспехаў у галіне прозы, паэзіі, драматургіі і кінадраматургіі, крытыкі і літаратурнага ўстава, а таксама ў дзяцяцкай літаратуры. Разам са старэйшымі пісьменнікамі рэспублікі плёна працавалі пісьменнікі сярэдняга і маладога пакалення. Напісаныя ім па апошні час творы сведчаць аб ўзрослым майстэрстве, аб далейшым павышэнні ідэяна-мастацкага ўзроўню беларускай літаратуры.

Наша проза ўзможна. У ёй з'явілася багата буйных твораў, у якіх празаікі адлюстравалі гераічную барацьбу беларускага народа ў гады вайны і пасляваенны перыяд, перажыванні, якія адбыліся ў жыцці, сённяшняе стваральнае працу савецкіх людзей, барацьбу з перажыткамі мінулага, нараджэнне новага, перадавога.

Новымі здабыткамі сустрапа пісьменнікі з'езду беларуская паэзія, якая ўспяхова дасягнула веліч савецкага чалавеча, адгукаецца на надзеі нашых людзей.

Паўныя паспехі ёсць у драматургіі і кінадраматургіі. Нашы драматургі і кінадраматургі рэпертуар тэатраў рэспублікі, а кінафільмы вытворчасці «Беларусьфільм» ішч на экраны ўсё Савецкага Саюза.

Прыжметна актывізавалася беларуская крытыка і літаратурна-навуковае, аб чым яскрава гаворыць той факт, што за апошнія чатыры гады выпушчана ў свет каля паўтара дзясятка зборнікаў літаратурна-крытычнай працы і манатграфій.

За час паміж з'ездамі ў пісьмен-

ніцкую арганізацыю Беларусі ўліся новы атрад здольнага папушэння; у Саюз пісьменнікаў БССР прынята 49 новых членаў з ліку маладых празаікаў, паэтаў, драматургаў, крытыкаў.

З адважэннем з'езд адзначае далейшае ўмацаванне сувязей беларускай літаратуры з братнімі літаратурамі, ухваліў індывідуальнае праўдзівае, ухваліў індывідуальнае праўдзівае, ухваліў індывідуальна

IV з'езд пісьменників БССР

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ П. У. БРОЎКІ

(Заманчине. Пачатак на 3-й стар.).
паведамліў цікавыя лічыбы аб колькасці
організацыі паміж двума з'ездамі, ад
спадзеваў дэлегатаў IV з'езду пісьмен-
нікаў БССР.

Ад імя латышскіх пісьменнікаў
дэлегатаў і гэтай з'езду гораха вітае
Адольф Талце. Ён гаворыць, што
беларускія пісьменнікі пачалі добрую
справу ў правядзенні тэатральна-братніх
літаратур у суседніх рэспубліках.

— Мы спадзесяем, — сказаў
А. Талце, — што падобны абмен
дэлегатаў і пісьменнікаў нашых літарату-
р у бліжэйшым будучым таксама
абудзецца паміж Беларуссю і Лат-
віяй.

Слова прадстаўляюча прадстаў-
ніку СР СССР Ул. Пименова. Ён спы-
ніўся на рэзультатах нашай драматур-
гі і тэатральнай крытыкі.

— Мы на-ранейшым гаворым аб
адаптаванні драматургіі. І як бы мы
хачелі тут змясціць становішча,
выправіць яго не так лёгка. У нас
была так, што ў пачатку або ў са-
рэдзіне тэатральнага сезона мы на-
звычайна многа п'ес, а к канцу сезона
тэатр не ведае, як пабудавань свай
рэпертуар. Я думаю, што не памы-
ліся, калі сказаць, што ў гэтай
секцыі драматургіі, прадстаўнікі
якіх тут ёсць, становішча такое ж.

Чаму так атрымаўся? Мала
тэатраў? Не. У нас налічваецца за апош-
ні час многа п'ес. І зараз можна
было б назваць дзесяткі новых п'ес,
напісаных нашымі драматургамі. Але
мы не ўбачылі п'ес, якіх б поўна-
цэнна задавальняла наша гледача з
пункту погляду аднастайнасці ў ёй
сэнтыментнага дня. Ёсць п'есы аб сё-
няшнім дні, але яны, як правіла,
напісаны не на галоўную тэму, а на
другарядную, яны ў нейкай ступені
заганяюць прыватныя праблемы і
прыватныя пытанні.

Доўгі час у нашай тэатральнай
крытыцы гаворылі аб тым, што трэба
пісаць маштабныя, манументальныя
п'есы і што не вельмі трэба раз-
водзіць кафейную гушчу вакол папу-
ляраў каханія. Гэта было напярэдняе,
але тое, што з'яўляецца цяпер на
гэту тэму, не вельмі цікава, асноў-
ны аспект некаторых п'ес заключаецца
на ўзровень бытавой праблемы, а
самабытна-бытавая праблема зводзіцца
да праблемы развод, расчаравання,
разыходжання, а разыходжання шу-
кае талюшым чынам у харак-
рах. Ул. Пименоў гаворыць аб
тым, што за апошні час у тэатра
можна бачыць толькі сацыялі-
стычна-ірыю сацыяла.

Пісьме-часныя чамусьці пера-
стаюць атрычыныя творы, а
стаюць
Прый. Калі сур'ёзна трэба
паставіць пытанне аб стварэнні суча-
снага сатырычнага твора. Нам ня-
ма чаго бачыць адмоўнага героя ў
сатырычным творы. Сіла нашага гра-
мадства такая вельмі разна, магучая,
такія перападзіны і пераможныя,
што нам можна ў сатырычным
творах ўказа, дакладна, па-пар-
тыяна ўскрываць тэя недарокі, якія
мы маем.

Пісьменнік генерал-маёр у адстаў-
цы М. Аляксееў звяртаў у сваёй пра-
моўе ўвагу на тое, каб напісаны
творы аб гераічных падвигах савец-
кіх воінаў як у час мінулай вайны,
так і ў дні мірнай вучобы. На
гэтых творах наша моладзь будзе
выхоўваць у сабе пацучыя любібы да
Радзімы. Да свайго народа, зольна-
га на самай гераічнай падзвігі
ў барацьбе за шчасце ўсіх працоў-
ных.

Тав. Аляксееў гаварыў таксама аб
тым, каб новае праўдзіне СР БССР
удзяліла больш увагі творчасці тых
пісьменнікаў, якія ішліць аб жыц-
ці Савецкай Арміі.

Пісьменнік Тарас Хадкевіч гаворыць
аб колькасці і якасці росце
беларускай прозы за апошнія гады,
аб тым, што ў нас з'явіўся рад буй-
ных празаічных твораў — раману,
аповесці. Нашы празаікі пачалі
глыбей асэнсоўваць і ўсасваляць у
мастацкіх вобразах, паказалі ў шы-
рокім імгненні плане прайзданыя на-
родам шлях у вайну і ў пасляваен-
ныя гады, паказвалі, як узаіма-
дзейнічаюць і вырашаюць іх складаныя
навіяныя праблемы, рас-
крыць характэрныя для таго ці
іншага пэўнага этапу народнага
жыцця канфлікты.

Наша чытача не можа не рада-
ваць і той факт, што развіццё
адаптацыі з найбольш апэратыўных жан-
раў прозы — аповяданне.

Адной з асаблівасцей сучаснай
беларускай прозы пісьменнікі лічыць
яе вяртанне да навіяных тэм, навія-
насці ў ёй разнастайнасці ў форме,
стылі, творчай манеры пісьменнікаў.

— Я не ведаю прыкладаў, — гаво-
рыць Т. Хадкевіч, — каб хто з на-
шых празаікаў адмаўляў вучобу ў
буйнейшых майстроў прозы. Мы вучы-
ліся і будзем вучыцца, так і рускай, і
украінскай і іншых братніх літаратур.
Але разам з гэтым зусім зразумела
імясненне кожнага пісьменніка і тым
больш, маючы набыць сваё
творчае аблічча, свай голас, знайсці
новае, удасцівае толькі яго ў
форме. І нічога бллага ў гэтым
няма. Мы можам адначасна як ста-
ноўваць з'яву ў нашай літаратуры,
што, напрыклад, самабытны, яркі
талент Янік Брыля не паўтараецца ў
своёчасным арыгінальным таленте
Івана Шамякіна, што Ул. Карпаў,
напрыклад, піша зусім іншым чым
пінва Янік Скрыган або хто іншы.
Чым больш у нас будзе пісьменні-
каў са сваім голасам, са сваім твор-

чыствам абліччам, свай манерай пісьма,
тым больш багата і ярка будзе
наша літаратура.

Т. Хадкевіч гаворыць аб рабоце
секцыі СР БССР.

— Нашы творчыя секцыі, і
гэта ў першую чаргу адносіцца да
секцыі прозы, не поўнацэнна, яшчэ
спраўляюцца са сваімі задачамі, у іх,
мабэш, не створана такая творчая
атмасфера, пры якой кожны пісь-
меннік, перш чым панесці свой но-
вы твор у рэдакцыю, пачуў бы
патрэбным параіцца з таварышамі
ў секцыі.

Пытанні навіянага павышэння
майстэрства і пэўнай ідэянага харак-
тару, навіянасці і важнасці та-
матыкі твораў павінны стаць у
пункты ўвагі ўсіх нашых твор-
чых секцыяў.

Т. Хадкевіч падкрэслівае, што ад-
люстраванне сёняшняга дня ў
жыццёвых працоўных горада і вёскі, тых
вельміх з'яў і перамен, якія адбы-
ліся і адбываюцца ў краіне, павін-
на прыцягваць усё большую ўвагу
кожнага пісьменніка.

— Калі мы ў сілу спецыфікі літа-
ратурнай творчасці не маем магчымас-
ці хутка адлучыцца на хваляючыя і
навіяныя тэмы буйнымі і ў той
ж час вартымі ўвагі, яркімі твора-
мі, дык у нас, празаікаў, ёсць і
другія сродкі — апэратыўныя жан-
ры аповядання, нарыса, невялікай
аповесці.

У нас ёсць добрыя кадры старых
пісьменнікаў і таленавітай моладзі,
якія ўжо намяла зрабілі для літа-
ратуры і могуць шмат і шмат яшчэ
зрабіць, каб сёняшняе здыбыці
беларускай літаратуры былі памно-
жаны, каб яна была вартая гераіч-
нага, мужнага, працавітага белару-
скага народа і з'яўлялася адной з
перадніх літаратур у вялікай шмат-
нацыянальнай савецкай літаратуры.

Далей Т. Хадкевіч гаворыць аб
тым, што некаторыя крытыкі не лі-
чаць з грамадскай думкай, з дум-
кай саміх пісьменнікаў і большасці
таварышаў у ацэнцы тых або ін-
шых твораў. Прамоўца спыніўся,
у прыватнасці, на артыкуле А. Ала-
мовіча, надрукаваным у першым
нумары часопіса «Полымя» за гэты
год, гаворыць аб нехайнасці фарму-
ліровак, якія, на яго думку, ёсць
у артыкуле, не згаджаюцца з той
ацэнкай, якую крытык даў нека-
торым твораў.

— Наша беларуская літарату-
ра, — закочвае Т. Хадкевіч, — пры-
шла да IV з'езду пісьменнікаў з но-
вымі буйнымі здыбыткамі. Цяпер
на новым этапе свайго развіцця ў
гэты адзінаццаты вельміх пэўнаў
самігодзі, разгорнута будаўніцтва
камуністычнага грамадства яна да-
сягне, беспярэчна, яшчэ больш
значных поспехаў.

На пасаджэнні 14 лютага першым
выступіў намеснік старшын прад-
стаўлення СР БССР І. Шамякін. Ён
расказаў аб поспехах і недароках ка-
місія па рабоце з моладзямі пісьмен-
нікамі.

— Мы правалі, — гаворыць
тав. Шамякін, — цікавыя семінары па
жанрах, некаторы абласныя нарады,
нарады кіраўнікоў літаб'яднанняў
і г. д.

Трэба ўсім нам — прадстаўленню Саю-
за пісьменнікаў, яго друкаваным ор-
ганам, кабінету моладзюга аўтара,
секцыям — знаходзіць новыя, больш
дзейныя формы работы, каб ахапіць
сваім уплывам, кіраўніцтвам, твор-
чым дапамогай усю звыш літа-
ратурнага руху моладзі. У нас, у
Беларусі, людзей, якія спрабуюць
свае сілы ў літаратуры, выступаюць
у нашых друкаваных органах,
начынаючы ад раённых газет, на-
лічваецца многі сотні.

Аб размаху літаратурнага руху
сведчаць многія факты. У мінулым
годзе ўсе абласныя аб'яднанні вы-
ступілі свае альманахі, у якіх у
верхах, аповяданнях, нарысах, лі-
таратурных артыкулах прадстаўле-
ны жывыя абліччы не горш, чым
прадстаўляюць жывыя рэспублікі
нашы цэнтральныя часопісы.

Усё больш літаратурны аб'ядна-
няў на заводах, у навучных уста-
новах і ў раёнах. Літаб'яднанне Мін-
скага аўтамобільнага завода выпус-
ціла першы друкаваны зборнік, у
якім змешчаны вершы і аповяданні
рабочых, тэхнікаў, інжынераў. Толькі
што вышлі другі такі зборнік.
Такія ж зборнікі рыхтуюцца ў
БДУ і Горнакаменскага сельскагаспадарчай
академіі, у Гомельскім інстытуце
інжынераў чыгуначнага транспар-
ту, на трактарным заводзе і Гомель-
скай сельмашына. Узімаюць пытанне аб
сваіх зборніках некаторыя раёныя
літаб'яднанні.

У канцы 1958 г. камісія па рабо-
це з моладзямі правяла нараду
кіраўнікоў літаратурных аб'ядна-
няў. Удзельнікі нарады расказа-
лі многа цікавага аб свай рабоце,
аб творчасці сваіх таварышаў.

Мы павінны быць зацікаўлены,
каб у нашых рады ўлічылі сёняшняе
рабочыя, калгаснікі, інжынеры, люд-
ды працы. У гэтай справе нам па-
вінны дапамагчы рэдакцыі газет,
установы культуры, камсамольскія
камітэты. На жаль, дагэтуль камітэ-
ты камсамолу заводаў, раёнаў і аб-
ласцей выхаваннем пачынаючых лі-
таратараў займаюцца слаба.

Абласныя аб'яднанні, якія грэ-
буюць найбольш зольных пісьмен-
нікаў, сур'ёзна ставяць пытанні аб
тым, каб выхад альманаха зрабіць
больш апэратыўным, каб не трэба
было трыццаць шмат энергіі на пошу-
к паперы, сродкаў. Думаю, што бу-
дуча мы праўдзіне, прадзіму СР
БССР варт падтрымаць гэтую

просьбу перад адпаведнымі інста-
нцыямі.

Сямігадовы план прадугледжвае
далейшы росце колькасці часопісаў,
выдання кніг і тыражы. Няхай у
лік гэтага росцу ўвойдуць і нашы
абласныя альманахі. Безумоўна, што
камісія па рабоце з моладзю павін-
на аказаць больш практычнай да-
памогі ў падрыхтоўцы і рэдагаванні
гэтых выданняў. Больш увагі ім па-
вінна быць і з боку рэспубліканскай
прэсы. Недавальна крытыкам і га-
зетам, што яны дагэтуль не пра-
рацызвалі альманахі.

Наогул, калі прагледзець кам-
п'ютэр рэспубліканскіх газет за
апошнія два гады, дык нехта не
звярнуць увагу, што з года ў год
змяняецца колькасць разнаіх на
новыя кнігі, хоць выданне такіх
кніг нязвычайна павялічваецца.

Нам усю выдому, якія вельмі
пераўтварэнні ў бліжэйшыя гады
абудуцца ў краіне. Ужо распачаўся
вельмі будоўлі ў нашай рэспубліцы.
Гэтыя гіганцкія будоўлі, невялікі
ўздым сельскай гаспадаркі, наблі-
жаны школы да жыцця, працоўны
гераізм шырокіх народных мас, у
выніку якога нараджаецца чалавек
камунізма — кожны тэм для маста-
ка, якія надзвычайна дагледжваюць
адкрыцця для творчасці.

Каб узяць гэты тэм, выканань
указанні партыі аб неабходнасці
шырокай і глыбейшага аднаста-
равання гераічных спраў народа, нам,
як ніколі раней, трэба быць у гуш-
чы народа — на будоўлях, заводах,
у калгасах, школах.

Трэба надалей і ў Саюзе і ў рэдак-

новымі творамі туркменскіх пісьмен-
нікаў.

Тав. Бардзюў запрашае беларускіх
пісьменнікаў зацесці быць у Тур-
мені.

— XXI з'езд Камуністычнай партыі
Савецкага Саюза, — гаворыць
кандыдат філалагічных навук В.
Іванюк, — асветляе святлом марк-
сіска-ленінскай тэорыі шлях нашай
краіны да камунізма. Таварыччым
палажэнні дакладна таварыша Хру-
шчоў і гістарычным рашэнні XXI
з'езду нашай партыі ўзбройваюць
пісьменнікаў, мастакоў, літарату-
разнаўцаў глыбінкам веданнем закана-
мернасцей развіцця савецкага гра-
мадства ў перыяд паступовага пера-
ходу нашай краіны ад сацыялізму
да камунізма.

Чацвёрты з'езд пісьменнікаў Бе-
ларусі з'яўляецца рубжом, які пра-
кладзе пачатак новаму, яшчэ больш
яркаму росквіту нашай беларускай
савецкай літаратуры па ўсіх яе жан-
рах.

Усе з'езды, якія праходзіць і
прайшлі ў саюзных рэспубліках, у
цэнтры ўвагі ставяць пытанне пісь-
менніцкага майстэрства, і гэта пытанне
будзе стаць у цэнтры ўвагі Усе-
саюзнага з'езду пісьменнікаў. Наша
проза, паэзія, крытыка, літарату-
разнаўства маюць бяспрэчныя поспехі.
Скажам, праўдзіне такіх ману-
ментальных жанраў, як жанр са-
цыяльнага раману, жанр раман-эпа-
і з'яўляюцца сведчаннем сталасці
гэтай галіны літаратуры. Разам з
тым некаторым твораў нашай прозы
ўласцівы эмпірычнасць і павярхоў-

насць у аднастаўленні жыцця, зба-
дненне інтэлектуальнага ўроўню са-
вешкага чалавека.

Хачу некалькі слоў сказаць аб на-
шай сучаснай паэзіі. Наша паэзія
вельмі цікавая, яркая і зная, мае
багатыя традыцыі, і ў іх нашы рэспублі-
кавыя любібы. Галоўная нова яна,
якая вызначылася ў пасляваен-
ны перыяд і асабліва ў апошнія гады,
гэта — пашырэнне тэматычнага
дыяпазону беларускай паэзіі, выду-
ленне інтэрнацыянальных тэм на
першае месца. Гэта вынік таго, што
беларускі народ і беларуская літа-
ратура выйшлі на міжнародную арэну.

Адной з асаблівасцей нашай літа-
ратуры з'яўляецца яе арганічная
сувязь з народнай творчасцю. Гэта
слабасць, а сіла нашай паэзіі, і мы
гэта бачым на многіх і многіх пры-
кладах. Я думаю, што фальклор
яшчэ доўга будзе жыць нашай па-
эзіі.

У сваім дакладзе Пятрусь Броўка
гаварыў, якую вялікую барацьбу
праводзілі савецкія пісьменнікі су-
праць атак міжнароднай рэакцыі і
рэвізіяністаў на сацыялістычны рэа-
лізм. Але мы забываем, што пішчы-
ца аб беларускай літаратуры за ме-
жамі нашай краіны.

Я лічу, што пры Саюзе пісьмен-
нікаў ці пры Інстытуце літаратуры
мы павінны арганізаваць рэферыва-
цыяны крытычных работ, кніг, якія
выходзяць за межамі і прывесены
пытанням беларускай літаратуры.

Разам з міжнароднай рэакцыяй,
якая нападае на сацыялістычны рэа-
лізм, беларускія нацыяналісты за-
межамі выдуць папярэнія атакі на бе-
ларускую літаратуру і асабліва на
творчасць Янік Купалы і Якуба
Коласа. Беларускі нацыяналісты
пракладваюце усю намаганні, каб
адлучыць творчасць Янік Купалы і
Якуба Коласа ад сацыялістычнага
рэалізму. І паказана, што белару-
скія нацыяналісты за межамі,
паклікаваючы на Янік Купалу і
Якуба Коласа, узімаюць на шчыт
вульгарна-сацыялістычнае пісанню
20-х гадоў і, у прыватнасці, арты-
кулы Бонда аб беларускай літа-
ратуры.

Я кажу гэта таму, што Бонда не
разбіраўся да гэтага часу. 29 сту-
дзеня на нарадзе на літаратурных
пытаннях з г. Рызе ён выступіў з
дакладам «Крыніцы і беларуская лі-
таратура». У сваім дакладзе Бонда
супрацьстаўляў творчасць Я. Купалы
і Я. Коласа, як заснавалінікаў бе-
ларускай савецкай літаратуры, твор-
чэй разнастайнасці. На шчасце гэта
частка Ц. Гартмана. Бонда спрабыва,
вульгарна-сацыялістычнае вырашае
гэтую праблему.

М. Раманенка ад імя пісьменнікаў
Малдавіі перадаў удзельнікам з'ез-
ду гарачае, саброекае прывітанне.

— За апошні час паміж нашымі
пісьменніцкімі арганізацыямі, — гаво-
рыць тав. Раманенка, — устанаві-
ліся ўсё больш блізкія сувязі.

Надоўга ў памяці нашых пісьменні-
каў і многіх чытачоў засталася ве-
данне беларускіх літаратараў на-
шай рэспублікі.

Сурвалі паміж літаратурамі злых
братніх рэспублік трэба яшчэ больш
умацоўваць. У моладзкіх чытачоў
расце цікавасць да твораў белару-
скіх пісьменнікаў, перакладзеных на
моладзкую мову.

Народны артмст СССР Р. Шырма
вітаў з'езд ад імя беларускіх кампа-
зітараў і жадаў нашым пісьмен-
нікам вялікіх творчых поспехаў. Ён
адзначыў, што ў нас усё яшчэ ма-
ла дасканалых, змяшчальных твораў,
якія можна было б пакласці на
музыку. Ён раіць вучыцца ў наро-
да, часцей аглядаць у народную
творчасць. Асабліва гэта патрэбна
у моладзых паэтаў. Не так даўно ў
рэспубліцы праводзіўся конкурс на
лепшую песню. Сярод песень, якія
паступалі на конкурс, было неда-
вальна мала твораў аб Беларусі,
якая з'яўляецца ўсё свет сваімі да-
сягненнямі.

Тав. Шырма падае рад прыкладаў
яркай вобразнасці мовы, удалай сю-
жэтнай будовы ў фальклорных творах.
Гэтыя багатыя яшчэ недастаткова
выкарыстоўваюцца нашымі пісь-
меннікамі і кампазітарамі.

Вітаючы з'езд, армянскі паэт
Георгій Эмір расказавае аб старажыт-
най культуры Арменіі. Для народных
жыццяў савецкае жыццё акрылася
толькі пасля Кастрычніцкай рэвалю-
цыі. Пасля гэтага лёс нашых на-
родаў у многім стаў падобны. Зна-
мянальна, што за Савецкую Уладу на
Беларусі разам з беларускімі наро-
днымі масамі змагаўся пасланец партыі
і сын Арменіі Маснікоў, якога
мы добра ведаем. Гэты рэвалюцы-
янер быў і з вялікім густам літа-
ратуры крытык, артыкулы якога да
гэтага часу не страцілі значэння.

Тав. Эмір расказавае аб сваіх ура-
жаннях ад Мінска.

— У нас ёсць вялікая літарату-
ра, — закочвае прамоўца, — воль,
напрыклад, у нас нядаўна выйшла
анталогія беларускай паэзіі. Гэта
вялікая і цікавая кніга. Я вельмі
рады, што яна пайшла ў народ.

Таварышамі, што выступалі да мя-
не, жалалі поспехаў у рабоце з'езду.
Але колькі з'езд набліжаецца да
канца, дык мне застаецца жадаць
да поспехаў у выбары (смах). І
ўсё-такі я жадаю, як самага галоўна-
га, — поспехаў за пісьмовым ста-
лом.

Ад імя воінаў Беларускай ваеннай
арміі вітаў з'езд тав. А. Хведаровіч.
Ён адзначыў, што беларускія пісь-
меннікі напісалі шмат праўдзіных і
таленавітых кніг, якія адрадылі
значную ролю ў камуністычным
збудаванні працоўных.

— Воіны арміі чытаюць ад бе-
ларускіх пісьменнікаў новых кніг
аб вялікім падзвігу савецкага народа ў
Айчынную вайну і асабліва пра сё-
няшні дзень Савецкай Арміі. Воіны
арміі любяць творы беларускіх
пісьменнікаў. Яны маюць магчымасць
іх чытаць, бо штогод мы купі-
ваем для бібліятэкаў дамоў афіцэраў і
салдацкіх клубав прыблiзна на паў-
мільёна рублёў беларускай маста-
цкай літаратуры.

Мы ўдзячы пісьменнікам Бе-
ларусі за тое, што яны прыязджаюць
у нашы воінскія часткі, прымаюць
удзел у канферэнцыях чытачоў,
аказваюць дапамогу моладзям пі-
сьменнікам. Не забывайце і надалей
нашых моладзых аўтараў. Жадаю
беларускім пісьменнікам новых поспехаў
ў літаратурнай творчасці.

Крытык А. Адамовіч у пачатку
выступлення выказаў свае ўражан-
ні ад Сусветнай Брусеўскай вы-
стаўкі і асабліва ад павільёна «50
год сусветнага мастацтва». Мадэр-
нісцкая выстаўка вылучыла маста-
цтва, зазначыў, т. Адамовіч, зрабі-
ла на мяне ўражанне крывовага
жыцця, у якім у пачатковым выглядзе
прадстаўлены і чалавек і прырода. З
крыўдлі думалася аб тых мастаках,
пачатковым творы якіх, імянушы
вельмікае зняверанне ў сілах чала-
веча гена, выконвалі ганебную
ролю сярод тых экзальтаў выстаўкі,
што сьпівалі гімн чалавеку, яго
розуму, прагрэсу. Радасна было
бачыць, як святлілі творы ў навед-
вальнікаў, калі яны заходзілі ў залу,
дзе было прадстаўлена савецкае
мастацтва. Тут карціны і скульптурныя
вобразы чалавека да чалавека, да
грамадства, да прыроды па ўсіх яе
фарбах і формах. Прайшоўшы скрозь
строй ітаманнавага абстрактна-ісц-
цкага творчынна, пачынаецца асабліва
заўважана, які шырокі дыяпазон
творчых пошукаў у мастакоў сацыя-
лістычнага рэалізму, які багата тут
праўдзіна творчых індывідуаль-
насцей.

Нам трэба больш цаніць гэтую
перавагу мастацтва сацыялістычнага
рэалізму, не зольваць яе да знішчэн-
ня янае стылю.

— Некаторыя крытыкі, прапавяе
прамоўца, гучна дазваляюць пісьмен-
нікам: пішыце ў любым жанры, у
любой можа-стыльвай манеры, і
сур'ёзна лічыце, што гэтым поўна-
цэнна вытэрываюцца разуменне мастац-
кай разнастайнасці. На шчасце гэта
зусім не так. Вось мы чытаем Шол-
лахава, а потым — Дзюнава, Малею-
скага, а потым — Твардоўскага, Ко-
ласа, а потым — Чорлага і адчуваем,
што розніца паміж іх твораў не
толькі ў жанры ці мовай манеры,
а ў іх нечым большым. Тое, што ўсе
гэты пісьменнікі адной ідэалогіі, ка-
муністычнай ідэалогіі, не перака-
джае ім быць вельмі рознымі ў ду-
мах аб жыцці, у складзе пачуццяў.

Кожны з гэтых мастакоў — перша-
адкрывальнік нейкай зусім новай
сферы ў грамадскім жыцці, перша-
адкрывальнік новых чалавечых ты-
паў. Марксізм надзвычай абстрактна
погляда мастака, дазваляе яму пра-
нікаць у такія глыбіні грамадска-
га жыцця, чалавечай псіхалогіі, дзе
ніхто яшчэ не быў. Вось чаму са-
вешная літаратура ёсць і павінна
быць літаратурай першаадкрываль-
ніцкай.

Гаворачы, што творчэй індывіду-
альнасцю чалавека робіць талент,
багаты прыродныя задаткі. Спраў-
да, без такіх задаткаў мастака не
будзе. Талент не раскрыецца па-
спраўдзіму, пакуль чалавек не адчуе
патрэбу ўмяшчацца сваім словам у
жыццё, карайце кажучы, да таго ча-
су пісьменнік не стане творчэй ін-
дывідуальнасцю, пакуль ён не стане
грамадзянінам. Толькі тады, калі ў
пісьменніку абудзіцца вострае па-
чухіце асабістай адказнасці за ўсё,
што робіцца ў свеце і побач з ім,
толькі тады прстая таленавітая аса-
ба ператвараецца ў буйную творчую
індывідуальнасць.

Марксіска-ленінскі светлагледзь
узмяніць ў мастакоў пэўнае па-
чухіце асабістай адказнасці за